

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS

Dr. STASYS TUMĖNAS

NAUJIENLAIŠKIS

Nr. 3 (15) 2018-04-12

Gerbiamieji šiauliečiai,

praėjęs darbo mėnuo Seime buvo kupinas įvykių, sprendimų, netrūko polemikos, griežtų pasisakymų, kandžių replikų. Apie tai daug rašė spauda, buvo tiražuojama televizijų kanalais. Mažiau rašyta ir kalbėta apie rimtus nuveiktus darbus, tačiau man brangiausi susitikimai su savo rinkėjais, kurie palaiko, padrąšina. Antai garbi senjorė man sakė: „Mes viską matome, mes negalvojame taip kaip profesorius Donatas Katkus (ir dar pridūrė: „Vaikeli, ar taip gali kalbėti profesorius?“), kuris (mitinge prie Seimo) sakė, kad visi Seime yra vagys ir kvailiai.“ Kai taip sako tariamai nusipelnęs Lietuvai profesorius, kas belieka atsakyti? Nejaugi tokia pat, tik atgaline retorika? Tad atsakau paprastai: „Nesusitaikoma, kad laimėjo ne tie.“

XXX

Tęsiasi diskusijos ir konkrečių sprendimų priėmimai dėl aukštojo mokslo pertvarkos. Regis, pertvarka vyksta, bet man, kaip akademinės bendruomenės buvusiam nariui, nuolat kyla įvairių abejonių, kad ne viskas švietimo lauke aptarta, pakankamai išdiskutuota. Štai pritarta Vytauto Didžiojo universiteto ir dar dviejų aukštųjų mokyklų su(si)jungimui, kalbėta, brukta kaip sugedusi plokštelė mintis, kad pagerės studijų ir mokslo kokybė, bus sutaupoma valstybės lėšų. Ar galiu tuo tikėti, kai lygiai prieš metus VDU rektorius J. Augutis Lietuvą ramino, kad VDU ir LEU susijungimas nekainuos nieko, kad „kalbos yra tik antis“, o jau šių metų kovo 27 d. tas pats rektorius sako, kad tai kainuos Lietuvai 35–40 milijonus eurų. Neramu, nes niekas iki galo nesuskaičiuoja net finansinių (pra)radimų, nuostolių, nekalbu apie dėstytojų, mokslininkų moralinius ir darbo praradimus, depresijas. O kas paskaičiuos, kiek šimtų tūkstančių išleista ir toliau išleidžiama biudžeto lėšų, kai samdomi tarptautiniai ekspertai (nekalbu apie begales komisijų, ekspertų iš Lietuvos, MOSTA, SKVC etc.), kurie vertina studijų programas, jas akredituoja. Kaip jaustis universitetų dėstytojams, gavusiems teigiamus institucijų tarptautinius įvertinimus, studijų programų akreditavimą 3–6 metams, o po to išgirsti iš ŠMM vadovės ar jos viceministro, kad nėra kokybės, trūksta mokslo potencialo? Kas teisus, kas skleidžia netiesą? Tai kam tada barstyti pavėjui

Valstybės lėšas, kviesti tarptautinius ir labai brangius vertintojus iš viso pasaulio? Tai klausimai, į kuriuos atsakys, ko gero, jau tik istorija.

Šito mano kalbėjimo kontekste neramu ir dėl Šiaulių universiteto ateities. Universiteto senatas, Taryba, rektoratas, atsižvelgdami į Vyriausybės 2017 m. lapkričio 22 d. nutarimą Nr. 947 „Dėl valstybinių universitetų tinklo plano patvirtinimo“, kovo 20 d. LR Seimui atsiuntė trumpą raštą, kad „palaiko Lietuvos Vyriausybės siūlymą reorganizuoti Šiaulių universitetą prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu.“ Lieka tikėtis, kad Vilniaus universitetas supras, kad prie jo prijungiami ŠU padaliniai yra unikalūs, turintys dešimtmečių tradicijas ir įdirbį. Turiu omenyje visų pirma specialiąją pedagogiką, mokytojų rengimą, muzikos pedagogiką, lituanistiką.

Nežinau, ar kitą kelią Šiaulių universitetas galėjo rinktis, žinant, kad Švietimo ir mokslo ministerija kuria tokias sąlygas, metodikas, kurios yra neparankios regionų universitetams: neskiria tikslinių valstybės finansuojamų vietų, finansavimą skiria pagal studentų skaičių, mokslo produkciją (žinant, kad mažėja ir studentų, ir dėstytojų). Tokių „metodikų“, kurios tik didina atotrūkį tarp didžiųjų ir regionuose esančių Šiaulių ir Klaipėdos universitetų, – į valias.

XXX

Jau daug metų kultūros ir meno leidinių redaktoriai išsako priekaištus politikams dėl kultūrinės spaudos finansavimo problemų. Istorija pasikartojo ir šiais metais, todėl inicijavau, kad į Kultūros komiteto dienotvarkę būtų įtrauktas klausimo „Dėl kultūros leidinių finansavimo padėties“ aptarimas ir svarstymas. Akivaizdu, kad žodžiu, raštu ar vaizdu („Literatūros ir meno“ numeris išėjo su tuščiais puslapiais) redaktorių išsakyti priekaištai, kad kultūros leidinių pastarųjų trejų metų finansavimas tik mažėjo, turi pagrindo. Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas (SRTRF) savo veikloje vadovaujasi Visuomenės informavimo įstatymu, Fondo įstatais, Bendraisiais konkursų nuostatais, tačiau paraiškų teikėjai pasigenda sprendimų argumentų ir komunikacijos principų.

Priminsiu, kad visi dabar finansavimu besirūpinantys fondai ar Kultūros taryba finansuoja ne redakcijų apskritai veiklą, į kurią įeina ir ūkio išlaidos, bet tik konkrečius pateikiamus projektus. Kultūrinės spaudos finansavimo problema nėra tik Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo finansavimas. Turime matyti visą kultūros lauką, kuriame funkcionuoja įvairios institucijos (pavyzdžiui, Lietuvos kultūros taryba), leidinių redaktoriai, autoriai, skaitytojai. Ar valstybė gali remti visus kultūros leidinius? Kokią vietą Lietuvos kultūros politikoje užima kultūrinė spauda? Kokie objektyvūs veiksniai lėmė periodinių kultūros ir meno leidinių finansavimo mažėjimą? Ar pasiteisino „projektinė finansavimo politika“? Ar kultūrinė spauda konkuruoja tarpusavyje? Ar kultūros ir meno leidiniai Lietuvoje tikrai inicijuoja pažangią kultūros, mokslo ir meno refleksiją?

Šie ir kiti klausimai buvo pateikti ir aptarti posėdyje, kuriame dalyvavo kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson, jos patarėjas Viktoras Bachmetjevas, SRTRF tarybos pirmininkė Danguolė Skarbaliėnė, Fondo direktorius Gintaras Songaila, Lietuvos kultūros tarybos pirmininkė Daina Urbanavičienė, gausiai susirinkę kultūros leidinių redaktoriai, kiti suinteresuoti kultūros lauko dalyviai. Iš klausėme abi puses – ir tuos, kurie sprendžia kultūros finansavimo klausimus, ir tuos, kurie formuoja Lietuvos kultūrą savo idėjomis, nuosekliu darbu, originalia kūryba, aštria kritika ir uždegančia polemika.

Neabejoju, kad kultūrinė spauda nebus pasmaugta, nes tai itin svarbi kultūros lauko dalis, formuojanti mūsų kultūrinę, nacionalinę, asmeninę tapatybes. O tušti kultūros savaitraščio lapai tebūna galimybė surašyti esmines problemas, siūlyti sprendimo būdus, dialogo būdu ieškoti išeities, kuri, mano įsitikinimu, yra.

BENDRAUKIME!

ŠIAME NUMERYJE SKAITYKITE

Kodėl 2019-uosius metus siekiame paskelbti Pasaulio lietuvių metais	4
Kas Vokietijos Hamburgo lietuvių šokėjų kolektyvui „Gintaras“ nemokamai pasiuvo batus.....	9
Kodėl gerbiu Šiaulių rajono merą Antaną Bezarą	13
Kaip pateikti skundą ar prašymą Regionų apygardos administraciniam teismui.....	14
Kodėl verta perskaityti Ričardo Šileikos knygą „Basakojis bingo pranešėjas: atsiminimai“	14
Ką mums balandžio mėnesį primena 2018 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius.....	15
Kuris 1918 metų vasario 16-osios Akto signataras parengė Šiaulių miesto vandentiekio projektą..	18
Šveicarijos pėdsakas Lietuvos asmenybių gyvenime	20

SEIMAS

Apie mano pareigas Lietuvos Respublikos Seime galite paskaityti internetinėje svetainėje: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=8801&p_k=1&p_a=seimo_narys&p_asm_id=79154.

2018 m. kovo 11 d. dalyvavau iškilmingame Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos ir Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio ginkluotųjų pajėgų vado Adolfo Ramanausko-Vanago 100-ųjų gimimo metinių iškilmingame minėjime, trijų Baltijos valstybių vėliavų pakėlimo ceremonijoje Nepriklausomybės aikštėje. Minėjime buvo pagerbtas Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio ginkluotųjų pajėgų vado Adolfo Ramanausko-Vanago atminimas, pasveikintas Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureatas hum. mokslų dr. Norbertas Černiauskas, o už viso gyvenimo nuopelnus Lietuvai įvertintas partizanas Bronislovas Juospaitis.

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Viktoras Pranckietis sveikinimo kalboje teigė:

„Kiek daug drąsos turėjo laisvės kovotojai, kurie vedė mus į Nepriklausomybę. Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio ginkluotųjų pajėgų vadas Adolfas Ramanauskas-Vanagas per šaltį, tamsą ir mirtį vedė tautiečius į laisvę. Tai buvo lyderis. Tai buvo šimtmečio žmogus.

Minėdami Valstybės nepriklausomybės atkūrimo šimtmetį, pasirašėme Šimtmečio deklaraciją, linkėdami Lietuvai amžinai išsaugoti valstybę, nepriklausomybę ir demokratiją. Dabar tai kiekvieno iš mūsų atsakomybė.“

Latvijos Respublikos Saeimos Pirmininkė Inara Murniečė kalboje pažymėjo, kad „[m]ūsų valstybės yra laisvės fronto linijoje, tad turime sujungti, suvienyti savo jėgas. Mūsų vienybė taip pat pasireiškė ir Baltijos Asamblėjoje. Turime dirbti išvien, būtent taip ir reiškiamo konkurenciją tarp mūsų. Svarbu ne tik tiesti kelius tarp mūsų šalių ir įgyvendinti bendrus gynybos, energetikos projektus, sienos apsaugos projektus, ne ką mažiau svarbu demonstruoti atsakomybę bei bendrą politinę valią. Mes vis dar turime daug ką nuveikti. Mūsų bendradarbiavimas sudaro galimybę mums visiems augti klestinčioje, vieningoje Europoje.“

Lenkijos Respublikos Seimo Pirmininkas Marekas Kuchcinskis akcentavo: „Modernioje šių dienų Europoje susiformavo naujas bendradarbiavimo tipas ir jis atitinka laiko reikalavimus. Tai bendrijos, kuriose mes neprarandame mūsų valstybingumo, mūsų istorinio ypatingumo, bet ieškome kelių sustiprėti didelėse tarptautinėse organizacijose kaip Šiaurės Atlanto aljansas ir Europos Sąjunga.

*Seimo Pirmininkas prof. V. Pranckietis įteikia dovaną Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureatui dr. N. Černiauskui.
Dž. G. Barysaitės nuotrauka.*

Tokio bendradarbiavimo pavyzdžių yra daug. Tai yra bendros karinės misijos, skirtos gynybai ir mūsų piliečių saugumui užtikrinti. Tai yra sąjunga, susijusi su Rytų politika, taip pat energetinio saugumo dideli infrastruktūriniai projektai, tokie kaip „Via Baltica“, „Via Carpatia“, Rail Baltica“, siekiant stabiliai sujungti mus su kitomis Europos dalimis – Vakarų ir Pietų dalimis.“

2018 m. kovo 12 d. – LR Seimo Valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje. Jame svarstėme klausimus „Dėl darbo grupės sudarymo projekto“, „Dėl 2019 metų paskelbimo atmintiniais metais“. Iš klausėme informaciją apie LR Vyriausybės nutarimus „Dėl Adolfo Ramanausko Vanago 100-ųjų gimimo metinių minėjimo 2018 metais plano patvirtinimo“, „Dėl Sąjūdžio 30-ųjų metinių minėjimo 2018 metais plano patvirtinimo“, „Dėl Simono Daukanto 225-ųjų gimimo metinių minėjimo 2018 metais plano patvirtinimo“.

2018 m. kovo 12 d. – LR Vyriausybės kultūros ir meno premijų laureatų pagerbimo iškilmėse Vyriausybės rūmų Didžiojoje salėje. Dvylikai 2018-ųjų metų laureatų buvo įteiktos LR Vyriausybės kultūros ir meno premijos, skiriamos nuo 1997 metų už reikšmingus darbus, sukurtus per pastaruosius 7 metus, taip pat už ilgametį kūrybinį indėlį į kultūrą ir meną. Šiais metais premijos skirtos: ansamblio „Armonas-Uss Duo“ muzikantams Rimantui Armonui ir Irenai Armonienei, architektui Gintarui Balčyčiui, knygų dailininkei, grafikei, iliustruotojai Sigutei Chlebinskaitei, teatrologi, dailėtyrininkei ir prozininkei Audronei Girdzijauskaitei, tekstilininkei Linai Jonikei, kino kritikei ir žurnalistei Izoldai Keidošiūtei, dailėtyrininkei ir poetei Laimutei Kreivytei, poetei Violetai Palčinskaitei, kompozitorei ir kultūros veikėjai Snieguolei Pranulienei (Dikiūtei), tapytojai Eglei Ridikaitei, teatro ir kino aktoriui Arūnui Sakalauskui, šiuolaikinio šokio atlikėjui Mantui Stabačinskui.

Kodėl 2019-uosius metus siekiame paskelbti Pasaulio lietuvių metais

2018 m. kovo 13 d. Seimas pradėjo svarstyti mano pristatytą Seimo nutarimo projektą (Nr. XIIIIP-1661), kuriuo siekiama 2019-uosius paskelbti Pasaulio lietuvių metais. Itin svarbu, kad kolegos Seime suvokia, jog projekte iškeltas tikslas ir penki uždaviniai yra gyvybiškai svarbūs ir Lietuvai, ir užsienio lietuviams. Už nutarimo projektą balsavo 112 Seimo narių, balsavusių prieš nebuvo, susilaikė 1 parlamentarai. Projekto pristatymo vaizdo įrašą galite peržiūrėti ir Jūs <https://drive.google.com/file/d/1YdTNIy74vsfLz5yBZ5UJOV9STlslwj2J/view>.

Tačiau svarbiausia, kad visi Jūs atsiųstumėte konkrečių pasiūlymų, kokias veiklas reikėtų vykdyti 2019 metais minint Pasaulio lietuvių metus. Galite rašyti elektroninius laiškus: man (stasys.tumenas@lrs.lt) ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkei Daliai Henkei (pirmininke@plbe.org). **Laukiame Jūsų pasiūlymų, pastabų, komentarų!**

*Londonė gyvenantis pianistas Rimantas Vingras Šiauliuose surengė (atgaivino) tarptautinį VII Šiaulių fortepijoninių duetų festivalį, vykusį kovo 12–17 d. Šiaurės Lietuvos regione. Padėką jam (pirmas iš kairės) įteikia Šiaulių miesto meras Artūras Visockas.
N. Brazausko nuotrauka.*

2018 m. kovo 14 d. – Kultūros komiteto posėdyje, kuriame nagrinėjome „Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos“ projektą, Komiteto 2017 metų rudens (III) sesijos ir tarpresijinio laikotarpio veiklos ataskaitos projektą, Komiteto Seimo IV (pavasario) sesijos darbų planą. Išskirčiau Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos prioritetą: „Lietuvos kultūrinių ir istorinių tradicijų puoselėjimas. Mecenavimo tradicijų ir privačių investicijų į kultūrą ir meną iniciatyvų skatinimas.“ Priimami pastarajam reikalingi teisės aktai, o vienas iš jų Mecenavimo įstatymo projektas, kuriam Seimas pritarė po pateikimo 2018-03-22 (už 56, prieš 4, susilaikė 32 Seimo nariai). Šio projekto 3-iasis straipsnis apibrėžia nacionalinio mecenato ir savivaldybės mecenato sąvokas, kriterijus:

„1. Nacionalinio mecenato vardas suteikiamas asmeniui, skyrusiam ne mažiau nei 1 000 000 eurų dydžio paramą mecenuojamajam projektui(-ams) įgyvendinti valstybės arba daugiau nei vienos savivaldybės lygmeniu. Savivaldybės mecenato vardas suteikiamas asmeniui, skyrusiam ne mažiau nei 250 000 eurų dydžio paramą mecenuojamajam projektui(-ams) įgyvendinti savivaldybės lygmeniu.

2. Nacionaliniais arba savivaldybės mecenatais pagal šį įstatymą gali būti Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės šalių, Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos valstybių narių, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių narių fiziniai ir juridiniai asmenys.“ (prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/afa16200df0111e782d4fd2c44cc67af>).

2018 m. kovo 14 d. – Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (VLKK) surengtame baigiamajame „Lietuvių kalbos dienų“ renginyje Taikomosios dailės ir dizaino muziejuje.

Vasario 16 – kovo 11 d. VLKK koordinuojamos Lietuvių kalbos dienos vyko visose šalies savivaldybėse ir užsienio šalių lietuvių bendruomenėse: buvo surengta apie 3000 kalbai skirtų renginių.

VLKK pirmininkas Audrys Antanaitis įteikė Komisijos padėkas ir atminimo dovanėles prisidėjusiems prie Lietuvių kalbos dienų populiarinimo.

Pranešimą „Lietuvių kalba ir lituanistika ant antrojo valstybės šimtmečio slenksčio“ perskaitė Lietuvių kalbos instituto Geolingvistikos centro vadovė prof. dr. Danguolė Mikulėnienė. Susirinkusiems koncertavo kamerinis ansamblis „Vilniaus arsenalas“.

Renginio metu malonu buvo susitikti ir pasikalbėti su buvusiais savo dėstytojais, mokytojais lituanistais, kurie kantriai, nuosekliai puoselėja studentų ir moksleivių sielose meilę kalbai, tarmėms. Sveikindamas renginio dalyvius į Juos kreipiausi: „Mieili lietuviškos dvasios ir lietuviško žodžio sergėtojai“. Tuo viskas pasakyta.

2018 m. kovo 14 d. – festivalio

„Kino pavasaris“ atidarymo ceremonijoje kino teatre „Forum Cinemas Vingis“. Atidarymo vakare pristatytas Švedijoje sukurtas filmas „Silvana“. Jame pagrindinė herojė – žemaitės ir siro šeimoje gimusi Imam, kuri susirinkusius žiūrovus nustebino puikia žemaičių tarme, išsaugota iš vaikystės Plungėje. Įdomu, kad filmo herojė Imam, žinoma Švedijoje hiphoko atlikėja, kovotoja už moterų

*Baigiamajame „Lietuvių kalbos dienų“ renginyje dalyvavo daug lietuviško žodžio sergėtojų.
VLKK archyvo nuotrauka.*

teises, visiškai nemoka kalbėti bendrine lietuvių kalba, taigi tai yra įdomi dirva sociolingvistiniams tyrinėjimams.

Štai kaip šią heroję pristato „Kino pavasario“ organizatoriai:

„Sužlugdykim patriarchatą“, – šaukia švedų hiphopo dainininkė Silvana Imam ant scenos, o minioje akimirksniu pakyla rankos. Jos visų dainų tekstai yra autobiografiški: jie apie seksualinę tapatybę, politiką ir imigrantės patirtį. Jos tėtis kilęs iš Sirijos, mama – iš Lietuvos. Pati Silvana į Švediją atvyko būdama vos kelerių. Save ji apibūdina kaip feministę panko reperę kovojančią prieš rasizmą [...]. Filme užfiksuotas Silvanos kelias į šlovę nuo pirmųjų žingsnių 2014 m. Be siautulingų dainų, filme netrūksta ir intymių akimirkų iš jos asmeninio gyvenimo.“ (Prieiga per internetą: <http://kinopavasaris.lt/lt/programa/6405-silvana>).

2018 m. kovo 21 d. – Kultūros komiteto posėdyje, kuriame svarstėme Valstybinės kultūros paveldo komisijos 2017 metų veiklos ataskaitą, Etninės kultūros globos tarybos 2017 metų veiklos ataskaitą, Žiniasklaidos rėmimo modelį, Lietuvos Kultūros tarybos veiklą, Šiaulių „Aušros“ muziejaus kreipimąsi.

Visi klausimai svarbūs ir dažnai sudėtingi, bet šįkart išskirčiau žiniasklaidos rėmimo modelio klausimą, sukėlusį daug aistrų ir polemikų. Naujo žiniasklaidos rėmimo modelio idėją pristatiusi kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson teigė, kad siekiama sukurti tokį modelį, kuris būtų patikimas ir užtikrintų skaidrumą, atskaitomybę, atsakomybę ir žiniasklaidos savivaldą. Kultūros komiteto pirmininkas Ramūnas Karbauskis pabrėžė, jog neplanuojama mažinti finansavimo žiniasklaidai. Nutarta toliau diskutuoti, neskubėti, ieškoti geriausio sprendimo, vienijančio, o ne skaldančio viešosios informacijos rengėjus. Pagrindinė problema kyla dėl to, kad remiamos yra ne žiniasklaidos priemonių redakcijos, o jų teikiami projektai, taigi čia susiduriama su panašia problema, kaip ir su kultūrinių leidinių finansavimu.

2018 m. kovo 27 d. – Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pasitarime. Jame svarstyti šie klausimai: 1) Dėl komisijos 2018 m. I pusmečio darbo plano; 2) Dėl 2018 m. balandžio 24–27 d. vyksiančių Seimo ir PLB komisijos posėdžių darbotvarkės projekto; 3) Dėl komisijos išvykos į Kauno generolo P. Plechavičiaus kadetų licėjų; 4) Dėl komisijos išvykos į Punkską susitikti su vietos lietuvių bendruomene.

Priminsiu, kad 2018 m. balandžio 24–27 d. posėdžiaus Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija. Susipažinti su posėdžių darbotvarka galite čia – http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=9321&p_k=1&p_t=256506, o esant galimybei atvykite į Seimą. Beje, posėdžius tiesiogiai bus galima stebėti internetu ir Seimo „YouTube“ paskyroje.

2018 m. kovo 27 d. – „Auksinių scenos kryžių“ teikimo iškilnėse, skirtose Tarptautinei teatro dienai, Nacionaliniame Kauno dramos teatre. Jų metu buvo įteikta ne tik penkiolika „Auksinių scenos kryžių“, bet ir Boriso Dauguviečio auskaras (operos „Saulė ir jūra“ kūrybinei grupei – Rugilei Barzdžiukaitei, Vaivai Grainytei ir Linai Lapelytei) bei Padėkos premija (Nacionalinio Kauno dramos teatro aktoriumi Rimantui Štarui). Kviečiu Jus peržiūrėti teatralų pagerbimo šventės vaizdo įrašą ir sužinoti visus laureatus (prieiga per internetą: <http://www.lrt.lt/naujienos/kultura/26/207466/auksiniu-scenos-kryziu-apdovanojimuose-triumfavo-l-twarkowskio-lokis>).

O Šiauliuose tądien mano padėjėjai E. Elijošius ir N. Brazauskas dalyvavo iškilmingame teatralų minėjime, kurį koncertų salėje „Saulė“ surengė Valstybinis Šiaulių dramos teatras. Padėjėjai įteikė Seimo padėkas teatro darbuotojams, sakė, kad teatras yra reikalingas miestui ir žiūrovams. Aš džiaugiuosi ir didžiuojuosi, kad Šiauliuose vyksta aktyvus, kūrybingas ir progresyvus teatro gyvenimas, kad Jūs, šiauliečiai, mylite teatrą, aktorius ir padedate jam augti.

„Auksinių scenos kryžių“ šventėje su Valstybinio Šiaulių dramos teatro aktoriumi, vienu iš nominantų J. Bindoku, ir aktore O. Dautartaitė. S. Tumėno nuotrauka.

Mano padėjėjai E. Elijošius, N. Brazauskas ir VŠDT vadovas A. Žvinys (viduryje) Tarptautinės teatro dienos šventėje Šiauliuose. E. Elijošiaus nuotrauka.

2018 m. kovo 28 d. – Kultūros komiteto posėdyje, kuriame svarstėme daug klausimų; 1) Dėl kūrybinės veiklos ir autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos programų finansavimo bei administravimo; 2) Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą; 3) Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą; 4) Saugios laivybos įstatymo Nr. VIII-1897 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą; 5) Vidaus vandenų transporto kodekso 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą; 6) Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Pasaulio lietuvių metais“ projektą; 7) Mecenavimo įstatymo projektą. Vėliau vyko diskusija dėl žiniasklaidos rėmimo modelio.

Atkreipčiau Jūsų dėmesį į Seimo nario Naglio Puteikio teikiamą „Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą“, kuriame naujai apibrėžiamas nekilnojamojo kultūros paveldo terminas: „20. Nekilnojamas kultūros paveldas – kultūros paveldo dalis, kurią sudaro praeities kartų pastatytos, įrengtos, sukurtos ar istorinių įvykių sureikšmintos išlikusios ar neišlikusios medžiaginės kultūros vertybės, tiesiogiai susijusios su užimama ir joms naudoti reikalinga nuolatine arba laikina teritorija, išskyrus plaukiojamuosius pastatus ir statinius, kurie yra nekilnojamas kultūros paveldas, tiesiogiai susijęs arba nesusijęs su užimama ir joms naudoti reikalinga nuolatine arba laikina teritorija, kuri priskiriama nuolat arba laikinai, kai būtina paveldo išsaugojimui ir naudojimui.“ (Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/35e55830841211e7a669943369c58393?positionInSearchResult_s=3&searchModelUUID=ce427908-1e52-42b1-ad7f-8883477a1787).

2018 m. kovo 28 d. – Valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje. Jame nagrinėti šie klausimai: 1) Išvadų rengimas dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Vilniaus Gaono ir Lietuvos žydų metais“; 2) Išvadų rengimas dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų paskelbimo Pasaulio lietuvių metais“; 3) Dėl Lukiškių aikštės sutvarkymo ir kovotojų už Lietuvos laisvę atminimo įamžinimo memorialo konkursų. Pastarasis klausimas sulaukė ypatingo dėmesio, o Komisija suprato fantasmagorišką situaciją, kad konkursai

jokie apskritai neįvyko, nes organizatoriai nesugebėjo pristatyti jokių tai fiksavusių dokumentų. Vertindamas susidariusią situaciją, ypač griežtai kalbėjo Seimo narys P. Urbšys. Komisija nutarė tiesiogiai kreiptis į Ministrą pirmininką S. Skvernelį, kad pagaliau kardinaliai ir aiškiai ši problema būtų sprendžiama.

Kaip po posėdžio BNS sakė Komisijos pirmininkas prof. A. Gumuliauskas, „iš tikrųjų situacija – nestandartinė, tokios dar nesu matęs per savo netrumpą gyvenimą, kada lyg yra konkursas, bet jo nėra juridškai, lyg yra komisija, bet jos nėra juridškai. Pirmą kartą girdžiu, kad tos komisijos darbo dokumentai yra išlaptinti. [...] Kas dar įdomiausia – nė viena institucija oficialiai nepaskelbė nugalėtojo“ (plačiau prieigoje per internetą: <https://www.bns.lt/topic/1912/news/55355701/>).

ŠIAULIŲ MIESTAS

2018 m. kovo 1 d. dalyvavau susitikime-renginyje su Šiaulių „Romuvos“ gimnazijos mokiniais ir mokytojais. Pasikalbėjome apie Lietuvos kelią iki 100-mečio Lietuvos, apie lietuviško žodžio saugą, apie tai, ką davė Lietuvai net 4 šiauliečiai iš 20 Lietuvos didžiaviryių signatarų. Prieš daugiau kaip 100 metų jie, kaip ir dabartiniai Šiaulių gimnazistai, sėdėjo gimnazijos suole ir negalvojo, ką jie duos savo Tėvynei, kad jie taps signatarais. Bandžiau

įtikinti gimnazistus, kad jie kuria ateities Lietuvą, kad reikia ir būtina saugoti to Lietuvos kelio nuo 1253 metų iki mūsų dienų atmintį, nes tas kelio žinojimas padeda statyti dabartį ir kurti Valstybės ateitį. Viskas paprasta ir viskas labai prasminga. Ačiū mokytojoms Giedrei ir Gitanai, kad pakvietė į pamokas. Senokai jau buvau vedęs pamokas. Ačiū. Visi mokykimės kartu.

Su „Romuvos“ gimnazistais ir mokytojomis po pamokos „Lietuviais esame mes gimę“. „Romuvos“ gimnazijos nuotrauka.

2018 m. kovo 5 d. – renginyje, skirtame Šv. Kazimierui – Lietuvos jaunimo globėjui, Šiaulių Vyskupijos pastoraciniame centre. Sveikinome Kazimierus ir Kazimieras, pri(si)minėme, kad Gavėnia, pasak kunigo jėzuito Aniceto Tamošaičio, yra savityros metas, savęs pažinimo, savęs pa(si)tikrinimo metas, kai artėjant Šv. Velykoms apmąstai, ar viską padarei, ką galėjai, ar buvai kantrus, ar palieki savo darbais, veikla pėdsaką žemėje, tėvynėje, savo mieste, savo kaime, savo namuose. Prisiminėme Šv. Kazimierą – karalaitį, Lietuvos globėją, jaunimo globėją. Šv. Kazimiero koplyčioje Mišias aukojo kunigas Donatas Grabažis, po jų koncertavo mokytojos Nijolės Prascevičienės vadovaujami Šiaulių Sauliaus Sondeckio menų gimnazijos jaunieji smuikininkai, žadinantys viltį dėl Lietuvos ateities.

Seimo padėką gražaus, brandaus jubiliejaus proga įteikiau Šv. Kazimiero ordino damai, apdovanotai 2013 m. Lietuvos Šv. Kazimiero ordino Riterio ordinu, Loretai Bartkevičiūtei-Valienei. Sveikindamas priminiau, kad jubiliatė yra žinoma pasaulyje herbų, istorinių vėliavų,

liturginių rūbų kūrėja. Jos sakralumu alsuojantys darbai žinomi Australijoje, Amerikoje, Italijoje, Vatikane, Šveicarijoje, Filipinuose, Vokietijoje. Jos sukurtais rūbais džiaugiasi ir ne vieno Lietuvos miestelio kunigai. Beje, ji sukūrusi ir du arnoto ir stulos ansamblius Šv. Kazimiero garbei. Čia ji pasitelkė simbolius – išilgai juostos kryžius su ilgu, liaunu stiebu, o apačioje – linijos, kylančios vis didėjančiais tarpeliais. Kryžiaus viršutinėje dalyje – lelijos, sukomponuotos saulutės principu.

Priminsiu, kad 2000 metais ponios Loretos kūrybos biografiją papildė darbas, kuriuo ji ypač didžiuojasi – Lietuvos Bažnyčios hierarchai Popiežiui Jonui Pauliui II iškilmingai Vatikane įteikė jos sukurtą ansamblį „Gerosios naujienos skelbėjams“.

Renginio metu įteikiau ne tik LR Seimo padėką, bet už svarų indėlį į Lietuvos valstybės gerovės kūrimą įteikiau ženklelius „Atkurta Lietuvai – 100“ doc. L. Bartkevičiūtei-Valienei ir Šv. Kazimiero ordino Šiaulių komtūrijos komtūriui Kazimierui Alminui.

*Turėjome garbės įteikti Seimo padėką Loretai Bartkevičiūtei-Valienei (pirma iš kairės).
A. Jankauskio nuotrauka.*

Kas Vokietijos Hamburgo lietuvių šokėjų kolektyvui „Gintaras“ nemokamai pasiuvo batus

2018 m. kovo 9 d. kartu su Ūkio ministru V. Sinkevičiumi ir kolegomis Seime lankiausi UAB „Bodesa“ (<http://www.bodesa.lt/>). Vėliau dalyvavau Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmų generalinėje asamblėjoje, kurioje UAB „Sabalin“ (<http://www.sabalin.lt/>) darbuotojams įteikiau LR Seimo ir Pasaulio lietuvių komisijos pirmininko Antano Vinkaus bei savo padėką.

Pagarba įmonės, gaminančios labai kokybišką avalynę, vadovei dr. Reginai Arcišauskaitei, kuri geranoriškai atsiliepė į prašymą pasiūti batus Vokietijos Hamburgo lietuvių šokėjų kolektyvui „Gintaras“, kuris vasarą atvyks į atkurtos Lietuvos 100-mečiui skirtą Dainų šventę. „Sabalin“ vadovai greitai ir kokybiškai pagamino batus Hamburgo lietuviams, o kad jiems nereikės mokėti už darbą – šokėjams ir jų vadovams buvo maloni staigmena. Beje, kreiptis į Šiaulių odininkus Vokietijos lietuvaičiams idėja kilo dėl to, kad jie buvo girdėję apie Šiauliuose dar iki 1918 metų veikusį garsųjį Chaimo Frenkelio odos fabriką. Ch. Frenkelio darbus tęsia dabartiniai Šiaulių odininkai.

Vėliau Šiauliuose apilankiau UAB „Sabalin“ įmonę, kurios vadovei minėtai dr. R. Arcišauskaitei įteikiau sidabro ženklelį „Atkurta Lietuvai – 100“. Ši odininkų įmonė savo 90 proc. produkcijos tiekia Skandinavijos šalims, Vokietijai, Italijai. Beje, jeigu Ch. Frenkelio laikais Šiauliuose buvo išdirbama apie 100 000 odų, tai dabar dr. R. Arcišauskaitės vadovaujamoje įmonėje per metus pagaminama 100 000 porų puikios kokybės batelių.

Šiaulių verslo bendruomenės renginyje pagerbėme UAB „Sabalin“ darbuotojus ir vadovus. G. Baranausko nuotrauka.

UAB „Sabalin“ vadovė R. Arcišauskaitė ceche, kur siuvami batai iškeliauja į daugelį Europos šalių. S. Tumėno nuotrauka.

Gerb. p. Antanui Vinkui,

Hamburgas, 2018-03-22

Gerb. Prof. Stasiui Tumėnui,

Lietuviškas šokis turi labai galias tradicijas Lietuvoje. Kiekvienoje šventėje Lietuvoje vaikai gali matyti ant scenos besisukančius ir šypsenomis pasipuošusius šokėjus. Todėl daug vaikų Lietuvoje šoka nuo mažų dienų, o kiekviena maža mergaitė svajoja pasimatuoti lietuvišką karūną ar tautinį sijoną, kuris sukasi kaip saulė ir yra ilgas, kaip princesių. Nors gyvename toli nuo Lietuvos, norime išlaikyti lietuviško šokio tradicijas, rodyti pavyzdį vaikams, jog tautinis šokis būtų ir jų svajone. Juk vaikai - mūsų ateitis. Jie mokosi iš mūsų, suaugusiųjų, jei mes mylime šokį, gerbiame lietuvišką tautinį kostiumą ir juo didžiuojamės, labai didelė tikimybė, kad ir mūsų vaikai tai vertins ir tuo didžiuosis.

Nuoširdžiai dėkojame gerbiamam p. Antanui Vinkui ir prof. Stasiui Tumėnui už tai, jog padeda mums, gyvenantiems svečioje šalyje, puoselėti lietuviško šokio tradicijas. Lietuviškas tautinis kostiumas mūsų dienomis yra prabanga, nes kainuoja didelius pinigus. O šokėjai, kad ir labai gražiai šokantys, ant scenos be gražaus tautinio kostiumo, atrodo skurdžiai ir nebijokime pasakyti - nepatraukliai. Čia taip pat kaip baletu šokėjai ar teatro aktoriai. Juk tik matant gražų vaizdą norisi pačiam tai pakartoti.

Prisiminiu vieną įvykį, kuris patvirtina mano mintis. 2011 m. po koncerto Naujojoje Akmeneje, dar tuomet šokau ansamblyje "Vaiva", pribėgo prie manęs maža mergaitė ir paprašė nusifotografuoti. Nes su karūna jai pasirodžiau kaip princesė. Ši maža mergaitė buvo grįžusi atostogų pas močiutę iš Vokietijos. Po 10 metų ši maža mergaitė šoka mūsų Hamburgo lietuvių tautinių šokių kolektyve „Gintaras“. Nes po to matyto koncerto ji svajoto išmokti šokti. Mums reikalinga parama, nes patiems šokėjams yra sudėtinga įsigyti rūbus ir jų aksesuarus. Mes džiaugiamės ir esame be galo dėkingi už paramą iš Lietuvos. Juk tik Jūs, mūsų tautiečiai, suprantate kaip svarbu yra mūsų kultūra ir tradicijos. Juk dėl to mes ir esame lietuviai.

Vilkėdami tautinį kostiumą mes didžiuojamės, kad esame lietuviai. O mūsų vyrai, p. A. Vinkaus ir prof. S. Tumėno bei UAB Sabalin dėka atrodo elegantiškai ir oriai. Batus jau išbandėme Vasario 16-osios koncerte Hamburgėje. Kartu šokome su Stokholmo lietuvių tautiniu šokių kolektyvu "Baltija".

Agneta Rosemann, el. Paštas: agneta.rosemann@gmail.com, tel. +49176 56999311

Pasitempė ir gražūs vyksime ir į Lietuvos šimtmečio dainų šventę, kur džiuginsime ir Jūsų akis. Ir nebereikės mums skolintis batų iš Lietuvos kolektyvų. Kurkime Lietuvą pasaulyje kartu. Tik kartu mes esame stiprūs.

Pagarbiai,

Agneta Rosemann
Hamburgo lietuvių tautinių šokių kolektyvo vadovė

Adresas:
Lietuvių Katalikų sielovada
Lübecker Str. 101
22087 Hamburg
Hamburgo Lietuvių bendruomenės pirmininkė Lina Jah
El.paštas: valdyba@hamburgas.de

Agneta Rosemann, el. Paštas: agneta.rosemann@gmail.com, tel. +49176 56999311

Hamburgo lietuvių šokėjų kolektyvo „Gintaras“ padėka. S. Tumėno asmeninio archyvo nuotrauka.

2018 m. kovo 16 d. – filosofo, rašytojo, kultūros veikėjo Vydūno 150-osioms gimimo metinėms skirtame renginyje Šiaulių apskrities P. Višinskio viešojoje bibliotekoje. Renginio metu

Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijos gimnazistai perskaitė Vydūno tekstų. Vėliau buvo atidaryta moksleivių piešinių paroda „Vydūno Kelias“.

Vydūno kūrybos tyrinėtojas ir Mažosios Lietuvos kultūros žinovas dr. Vaclovas Bagdonavičius pristatė kartu su Aušra Martišiūte-Linartiene parengtą monografiją „Vydūnas“ (2017), pagrįstai kalbėjo, kad mąstytojo kūryba ir filosofija šiandien nepelnytai užmiršta.

Sveikindamas renginio dalyvius kalbėjau apie Lietuvos istorijos kelią, tautos šviesulius ir

*Jaunimas Šiauliuose prasmingai paminėjo Vydūno metus.
N. Brazausko nuotrauka.*

unikalią Vydūno asmenybę. Minėjau, kad tai buvo universali asmenybė. Sunku patikėti, kad vienas žmogus galėjo tiek aprėpti. Nepaprastai džiugu, kad Šiaulių dailės mokyklos, Šiaulių Gegužių progimnazijos mokiniai ir mokytojai ne tik žino Vydūno gyvenimo ir idėjų kelią, bet ir kūrybingai jį interpretuoja. Pedagogams įteikiau Seimo padėkas, o renginio iniciatorei, Vydūno draugijos tarybos narei, aktyviai visuomenininkei Jurgitai Gedminienei įteikiau ženklelį „Atkurta Lietuvai – 100“.

2018 m. kovo 23 d. – susitikau su Šiaulių universiteto vadovybe, aptarėme Šiaulių universiteto jungimosi su Vilniaus universitetu situaciją, teisinius ir politinius dalykus, reikalingus Šiaulių universiteto reorganizavimo procesui. Kadangi viešojoje erdvėje girdima įvairiausių interpretacijų, norėjosi tiesiogiai iš universiteto vadovų išgirsti jų poziciją dėl galutinio apsisprendimo.

2018 m. kovo 24 d. kartu su Seimo pirmininko pirmąja pavaduotoja Rima Baškiene dalyvavau tautodailės parodos „Lietuvai – 100. Tautodailės darbai ir laimėjimai atkurtos Lietuvos valstybės šimtmečiui“ atidaryme Šiaulių dailės galerijoje. Parodą rengė Lietuvos tautodailininkų sąjungos Šiaulių skyrius (ačiū vadovei Laimai Kelmelienei). Į parodą iš visos Šiaurės Lietuvos buvo pakviesta 250 autorių, eksponuojama daugiau nei 1500 vaizduojamosios, taikomosios, paprotinio meno tautodailės darbų. Atskirose dailės galerijos erdvėse eksponuojamos iškiliausių Šiaurės Lietuvos tautodailininkų, meno kūrėjų darbų kolekcijos.

Žiūrovai turi galimybę pamatyti respublikinio konkurso „Aukso vainikas“ laureatų: šiauliečio Antano Dundulio rinktinių juostų, akmeniškės Elenos Adomaitienės naiviosios tapybos, radviliškio Stanislavo Špuko kalvystės, Virgilijos Silvestros Šufinskienės keramikos, kelmiškio Petro Bandzos akmens darbus. Šiaulių kraštas nuo seno garsėjo puodžių sukurtais darbais ir Lietuvos Puodžių karaliais. Kuršėnuose 2005–2017 metais nominuoti keturi Puodžių karaliai iš Šiaulių rajono (Algimantas Tamašauskas, Regina Mataitienė, Vidmantas Vertelis, Virgilija Silvestra Šufinskienė), kurių darbai pristatomi ir šių metų tautodailės parodoje.

Man malonu buvo susitikti ir pabendrauti su savo Pakruojo krašto tautodailininkais, tarp jų – su tautodailės veterane Rože Emilija Džiaugiene, su kuria ir nusifotografavome.

Parodos atidarymo dieną tose pačiose Šiaulių dailės galerijos erdvėse tautodailininkė Ilona Lukavičienė pristatė rūbų kolekciją „Kelias – mano mama ir aš“, o jaunasis menininkas Rytis Milkintas atidarė personalinę medžio skulptūrų parodą „Esantys šalia“. Nuostabu, kad šios dvi mano paminėtos veiklos susieja krašto jaunimą ir senimą, krašto praeitį ir jos atspindžius dabartyje.

Kviečiu Jus aplankyti šią parodą, kurioje gražiai persipina Lietuvos įvairovė – žiemgališkasis santūrumas, žemaitiškojo meno užuomazgos tarmių kryžkelėje, aukštaitiškas nuoširdumas ir sentimentalumas. Paroda veiks iki 2018 balandžio 21 d.

Be tautodailininkų Šiaurės Lietuva būtų netikra. N. Brazausko nuotrauka.

2018 m. kovo 30 d. – Šiaulių universiteto bibliotekoje vykusiame Seimo narių susitikime su Šiaulių miesto tarybos nariais, atstovaujančiais LVŽS. Kartu su kolega A. Gumuliausku pristatėme savo darbus Seime, papasakojome apie tuos dalykus, kurie mažiau aptarinėjami viešojoje erdvėje, atsakėme į susirinkusiųjų klausimus, akcentavome, kad reikia skatinti piliečius aktyviau įsitraukti į miesto problemų aptarimus. Norėjome išgirsti ir LVŽS atstovo Aurimo Žvinio refleksijas apie darbą Šiaulių miesto Taryboje. Miesto skyriaus pirmininkas Egidijus Elijošius kalbėjo apie artėjančius savivaldos rinkimus, kuriems pats metas pradėti rengtis.

ŠIAULIŲ REGIONAS

2018 m. kovo 2 d. kartu su LR Seimo pirmininko pirmąja pavaduotoja Rima Baškiene dalyvavau Pakruojo krašto Žiemgalos muziejaus organizuotoje konferencijoje „Lietuvos moterys: artimui ir tėvynei“. Priminsiu, kad Seimas 2018 metus paskelbė Lietuvos katalikių moterų sąjungos metais. Aktyvios Pakruojo r. Žeimelio moterys paminėjo šiame krašte veikusią „Birutiečių“ draugiją, kurią Lietuvoje subūrė Lietuvos karininkų, kariškių žmonos, seserys. Jos rūpinosi labdara vargstantiems, šelpė, globojo ligonius, rinko aukas. Pakruojo r. išskirtinas Lauksodžio Birutiečių skyrius.

Renginio įkvėpėjos ir organizatorės Daivos Skruspkelytės rūpesčiu buvo pristatyta kaunietės dailininkės Indrajės Rudikonytės paroda „Visos jos ONOS“, kurioje nutapyti Onų portretai.

Kalbėdamas susirinkusiesiems akcentavau lietuvių moterų politikoje raidą. Priminsiu, kad Lietuvių konferencijoje, vykusioje Vilniuje 1917 metais, visi 222 delegatai buvo vyrai, o G. Petkevičaitės-Bitės pastangomis po to vykę piketai dėl moterų teisių Lietuvoje lėmė, kad 1920 metais į Steigiamąjį Seimą iš 150 narių buvo išrinktos jau 8 moterys. R. Baškiene priminė, kad dabar LR Seime yra 28 moterys.

Renginio metu daug nerimo žodžių buvo išsakyta dėl šalia Žeimelio, Lauksodyje, esančios unikalios Antano Nesavo 1930 m. sukurtos „Birutės“ skulptūros, kuri prašosi sutvarkymo, atnaujinimo. Beje, netoli nuo Žeimelio, Bardiškiuose, yra išlikęs ir to paties skulptoriaus Vytauto Didžiojo paminklas. Renginio metu nutarta veikti – spontaniškai, birutiečių pavyzdžiu, buvo surinktos pirmosios aukos paminklui tvarkyti.

Ačiū Žeimelio aktyvioms moterims,
„Žiemgalos“ muziejaus vadovei D. Skrupskelytei,
pakvietusioms į prasmingą renginį.

*Šių dienų Birutietės su renginio organizatore
Daiva Skrupskelyte Žeimelyje.*

*Žeimelio moterys seka „Birutiečių“
draugijos pėdomis.
S. Tumėno nuotraukos.*

Kodėl gerbiu Šiaulių rajono merą Antaną Bezarą

2018 m. kovo 2 d. kartu su LR Seimo pirmininko pirmąją pavaduotoja Rima Baškiene dalyvavau Knygos šventėje Kuršėnuose. Kuršėnų kultūros centre buvo pristatyti net penki 2017 metais pasirodę nauji leidiniai. Lenkiu galvą Šiaulių r. merui Antanui Bezarui, kad jis išsaugojo Visuomeninę kultūros tarybą, kuri savivaldybės skiriamomis lėšomis dalinai remia vietos rašytojų knygų leidybą. Šiaulių mieste tokio fondo nėra daugiau kaip 10 metų, o šiauliečiai rašytojai patys rūpinasi ieškodami, kas galėtų paremti jų knygų išleidimą. Šįkart norėčiau išskirti Kuršėnuose pristatytą minėto J. Kiriliausko knygą „Visi keliai veda į Kuršėnus. Istorinės ir kultūrinės išvykos“ (2018), kurioje autorius, mojuodamas intrigos lazdele, įtraukia skaitytoją į kelionę po istorinį ir kultūrinį Kuršėnų ir jų apylinkių kraštovaizdį, keliauti kviečia senuoju traktu, didžiųjų ganytojų

*Rašytojas Vytautas Kirkutis (pirmas iš kairės)
nepailsdamas dirba Kuršėnų, Šiaulių ir Lietuvos labui.
A. Briko nuotrauka.*

vieškeliu, primena pamirštą kelią ir kelionę, iš kur negrižtama.

Šiais pragmatizmo laikais nuoširdumu spinduliuoja Lietuvos rašytojų sąjungos nario Vytauto Kirkučio knyga „Samos ant sniego“ (2017), priminusi sniego, šerkšno baltumą, peraugantį į baltiškąjį jautrumą nuo amžių. Jeigu pavargote nuo gyvenimo pasiutpolkės, perskaitykite Vytauto knygą – apmąstysite, pajusite mums Dievo siunčiamus gamtos ženklus, garsus, prakalbinsite medį, žolę, akmenį, gėlę, taką. Aišku, taip atsitiks, jei Jūs sugebėsite išgirsti, kaip tyliai medis meldžiasi tylai.

RINKĖJAI

Vykdydamas Seimo nario pareigas ir tesėdamas duotus pažadus, priimu rinkėjus pirmadieniais nuo 10 val. iki 12 val. Seimo nario biure Šiauliuose, Aušros al. 15, I aukšte. Išankstinė registracija: mob. 8 612 02 941, el. p. nerijus.brazauskas@lrs.lt arba mob. 8 612 04 056, el. p. aida.striaukaite@lrs.lt. Mano padėjėjai Jus užregistruos, o aš galėsiu Jus priimti ir išklausti.

Jeigu pageidaujate kreiptis į mane asmeniškai, tai galite padaryti: tel. (8 5) 239 6615 (mano kabinetas Vilniuje), mob. 8 668 42 143, el. p. Stasys.Tumenas@lrs.lt.

Kaip pateikti skundą ar prašymą Regionų apygardos administraciniam teismui

Plėsdamas Jūsų teisinį žinojimą, šįkart siūlau atkreipti dėmesį į Regionų apygardos administracinio teismo pirmininko 2018 m. kovo 28 d. įsakymą Nr. V-37(E) „Dėl Asmenų aptarnavimo, jų prašymų ir skundų nagrinėjimo Regionų apygardos administraciniame teisme taisyklių patvirtinimo“, kuriuo nustatomos asmenų aptarnavimo, jų prašymų ir skundų nagrinėjimo Regionų apygardos administraciniame teisme taisyklės, reglamentuojančios fizinių ir juridinių asmenų aptarnavimą, priimant skundus, prašymus, procesinius ir kitus dokumentus, informacijos apie teismo kaip valstybės institucijos veiklą teikimą, prašymų, kurių nagrinėjimo tvarkos nereglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai, nagrinėjimą Regionų apygardos administraciniame teisme (visas nutarimas prieigoje internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/4dab80c0325e11e881f2ba995b003ed2>). Nutarimas įsigalioja 2018-03-29.

REKOMENDACIJA

Rekomenduoju Jums perskaityti dvi vertingas knygas: Antano Šileikos knygą „Basakojis bingo pranešėjas: atsiminimai“, iš anglų kalbos vertė Vitalijus Šarkovas (Vilnius: „Baltų lankų“ leidyba, 2017) ir knygą „Laisvųjų testamentai: Lietuvos partizanų ir ryšininkų portretai“, sudarytojas ir fotografas Klaudijus Driskius, tekstų autorius Antanas Terleckas (Vilnius: Tautos paveldo tyrimai, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, 2018).

Kodėl verta perskaityti Ričardo Šileikos knygą „Basakojis bingo pranešėjas: atsiminimai“

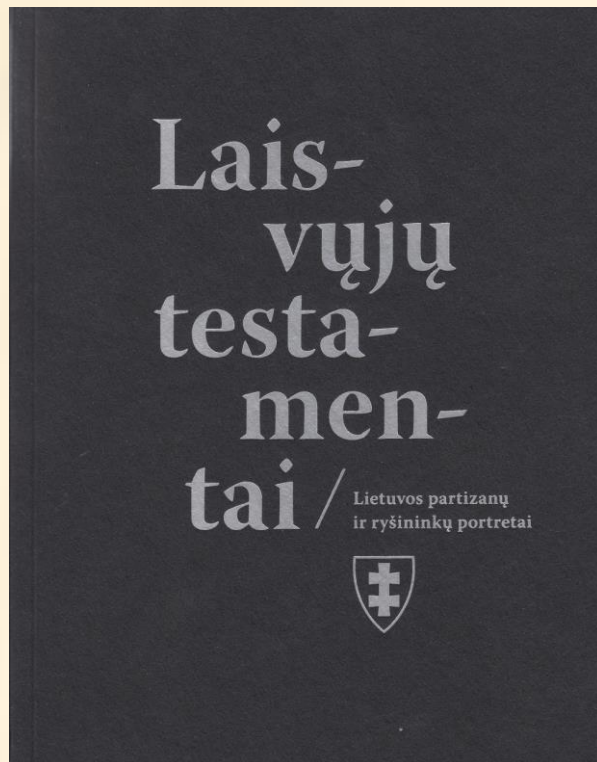
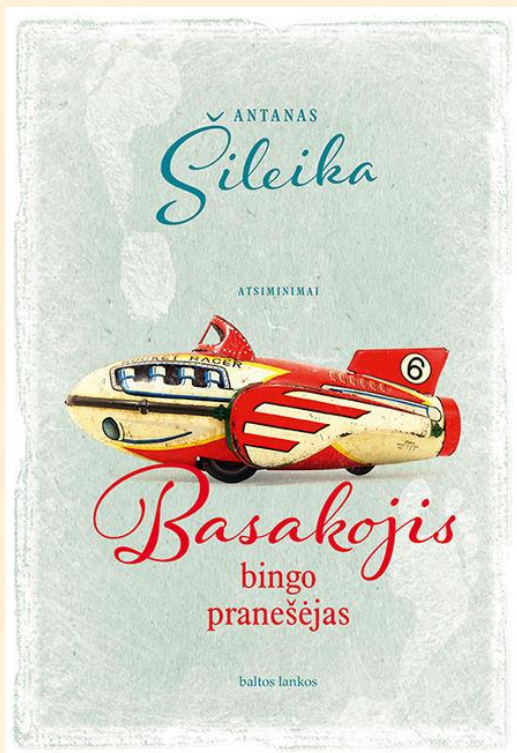
Daugiasluksnė Antano Šileikos apsakymų knyga Jums atskleis lietuvių tapatybės konstravimo(si) procesus XX a. Kanadoje, parodys autoriaus asmenybės formavimo(si) veiksnius, atvers įspūdingus istorinės ir kultūrinės atminties klodus. Knyga žaižaruoja ironija ir saviironija, bet tokia stilistika ir leidžia autoriui savitai atsakyti į klausimą: iš kur aš ateinu, kur aš einu?

„Kadaise blaškiausi tarp savo dviejų tėvynių – Kanados ir Lietuvos. Dabar aš suprantu, kaip man pasisekė, kad turiu jas abi“ (Antanas Šileika).

Tarpdisciplininė knyga, pristatanti Lietuvos partizanus, jų rėmėjus ir ryšininkus, yra naujas partizanų atminties kultūros diskursas. Asmenų praeities ir dabarties portretai liudija ir aukos, ir herojaus vaizdinius. Trumpi autentiški atsiminimai sukuria asmens ir tautos istorijos naratyvą, vientisą, skaudų, bet vertą atminties ir apmąstymo.

„Išsilaikėm pakankami ilgai, mane areštavo tik 1948 metų balandžio 26 dieną. Tačiau tų pačių metų vasarį, 26 dieną, žuvo paskutiniai du apylinkių partizanai, kuriuos aš pažinojau, – tad

nebebuvu kaip veikti“ (Juozas Dulskis / Tigras, Žilvitis. Tauro apygardos Žalgirio rinktinės rezervinis partizanas).

ŠIAULIŲ ATMINTINOS DATOS

Ką mums balandžio mėnesį primena 2018 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius

Balandis (2018 m.)

1 d. – 105 metai, kai 1913 m. Lauksodyje (Pakruojo r.) gimė kunigas **Vladas Požėla**. 1938–1944 m. buvo Šiaulių amatų ir prekybos mokyklų bei berniukų gimnazijos kapelionas. Dirbo vikaru Šiaulių šv. Jurgio bažnyčioje. Nuo 1989 m. iki mirties – Kužių (Šiaulių r.) parapijos klebonas. Mirė 1997 m. Kužiuose.

2 d. – 75 metai, kai 1943 m. Kartokliuose (Kelmės r.) gimė pedagogas **Jonas Vytautas Baliutavičius**. Nuo 1979 m. dirbo Šiauliuose, 1980–2010 m. – Šiaulių J. Janonio gimnazijos mokytojas ekspertas.

2 d. – 65 metai, kai 1953 m. Kaune gimė dailininkas grafikas **Edmundas Birgėla**.

2 d. – 65 metai, kai 1953 m. Smilgiuose (Panevėžio r.) gimė inžinierius, valstybės ir visuomenės veikėjas **Jonas Tručinskas**. 1990–1992 m. buvo Šiaulių miesto savivaldybės tarybos pirmininkas.

2 d. – 60 metų, kai 1958 m. Šiauliuose gimė pedagogas **Juovitas Giniotis**. Nuo 1989 m. Šiaulių 18-osios vidurinės mokyklos direktorius, nuo 2003 m. – Šiaulių universiteto gimnazijos direktorius.

3 d. – 145 metai, kai 1873 m. Panevėžyje gimė gydytojas, visuomenės veikėjas **Antanas Zikaras**. 1894 m. baigė Šiaulių gimnaziją. Nuo 1924 m. buvo Šiaulių miesto ir apskrities gydytojas. Mirė 1933 m. Kaune.

5 d. – 85 metai, kai 1933 m. Marijampolėje gimė gydytoja neurologė, medicinos mokslų daktarė, Šiaulių miesto garbės pilietė **Jūra Nijolė Daulenskienė**. Nuo 1957 m. gyvena Šiauliuose. 1963–2003 m. dėstė Šiaulių universitete.

5 d. – 80 metų, kai 1938 m. Taurakiuose (Šiaulių r.) gimė smuikininkas **Algirdas Stulgys**. Dėstė Šiaulių aukštesniojoje muzikos mokykloje ir Šiaulių pedagoginiame institute. Mirė 2017 m. Joniškio r.

5 d. – 75 metų, kai 1943 m. Krakėse (Kėdainių r.) gimė inžinierius, visuomenės veikėjas, Šiaulių miesto garbės pilietis **Alfonsas Armalas**. Nuo 1974 m. gyvena ir dirba Šiauliuose.

10 d. – 90 metų, kai 1928 m. Ylakiuose (Mažeikių r.) gimė kultūros darbuotojas **Bronius Mitkevičius**. Nuo 1954 m. buvo Šiaulių kultūros namų direktorius, 1972–1982 m. vadovavo miesto Kultūros ir poilsio parkui, vėliau – Šiaulių filharmonijai.

10 d. – 55 metai, kai 1963 m. Šiauliuose gimė dailininkė keramikė, pedagogė **Irena Šliuželienė**. Nuo 1986 m. dirba Šiauliuose, nuo 1994 m. vadovauja Šiaulių dailės mokyklai.

11 d. – 120 metų, kai 1898 m. Rygoje (Latvija) gimė teisininkas, visuomenės ir politikos veikėjas **Kostas Kalenda**. 1934 m. buvo Šiaulių apskrities viršininkas. Mirė 1980 m. Toronte (Kanada).

11 d. – 40 metų, kai 1978 m. Šiauliuose įvyko 1-asis senosios (dabar bažnytinės) muzikos festivalis.

12 d. – 85 metai, kai 1933 m. Barčiuose (Alytaus r.) gimė pedagogas, psichologas, habilituotas socialinių mokslų daktaras, Lietuvos katalikų mokslų akademijos akademikas **Vytautas Karvelis**. Nuo 1961 m. dirbo Šiaulių universitete. Mirė 2011 m. Šiauliuose.

12 d. – 85 metai, kai 1933 m. Žagarėje (Joniškio r.) gimė šachmatininkas, tarptautinės korespondencinių šachmatų federacijos nusipelnęs meistras **Anicetas Uogelė**. Gyvena Šiauliuose.

14 d. – 80 metų, kai 1938 m. Šiauliuose gimė fotomenininkas **Romualdas Augūnas**.

15 d. – 75 metai, kai 1943 m. Kaune gimė teatro ir kino aktorė, režisierė, poezijos skaitovė **Olita Veronika Dautartaitė**. 1976–2008 m. dirbo Šiaulių dramos teatre, 1992–2008 – Šiaulių universitete, 1995–2000 m. buvo Šiaulių m. savivaldybės tarybos nare. Šiuo metu gyvena Kaune.

16 d. – 90 metų, kai 1928 m. buvo įsteigtas Šiaulių sporto klubas, kuriame veikė visų sporto šakų sekcijos.

16 d. – 75 metai, kai 1943 m. gimė pedagogė, socialinių mokslų daktarė **Aniceta Garšvienė**. Nuo 1971 m. dėstė Šiaulių universitete.

21 d. – 75 metai, kai 1943 m. Skudutiškyje (Molėtų r.) gimė choro dirigentas, pedagogas **Stasys Žalalis**. Nuo 1980 m. dirbo Šiaulių universitete. Mirė 2013 m. Šiauliuose.

21 d. – 60 metų, kai 1958 m. Šiauliuose gimė muzikas, visuomenės veikėjas **Kęstutis Gascevičius**. 1982 m. baigė Šiaulių aukštesniąją muzikos mokyklą. Dirbo Šiauliuose. Žuvo 2010 m.

28 d. – 75 metai, kai 1943 m. Šiauliuose gimė pedagogė, socialinių mokslų daktarė **Irena Elijošienė**. Nuo 1969 m. dirbo Šiaulių universitete. Mirė 2018 m. Šiauliuose.

28 d. – 65 metai, kai 1953 m. Marijampolėje gimė gydytoja odontologė, politikos ir visuomenės veikėja **Alma Javtokienė**. 2007–2011 m. buvo Šiaulių miesto vicemerė.

30 d. – 85 metai, kai 1933 m. Garliavoje (Kauno r.) gimė poetė, tautodailininkė **Kazimiera Vilma Lideikienė**. Nuo 1966 m. gyvena ir dirba Šiauliuose.

Šaltinis: „2018 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius“ (prieiga per internetą: <http://savb.lt/lt/krastieciai/virtualios-parodos/siauliu-atmintinu-datu-kalendorius/2018-metu-siauliu-atmintinu-datu-kalendorius/balandis/>).

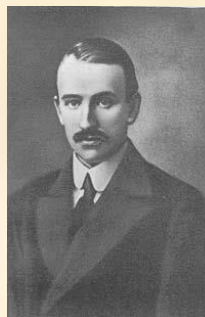
LIETUVOS VALSTYBĖS KŪRĖJAI – 1918 M. VASARIO 16-OSIOS AKTO SIGNATARAI

Lietuvos Taryba, pasirašiusi 1918 m. vasario 16 d. valstybės Nepriklausomybės atkūrimo aktą. Iš kairės sėdi: Jonas Vileišis, Jurgis Šaulys, Justinas Staugaitis, Stanislovas Narutavičius, Jonas Basanavičius, Antanas Smetona, Kazimieras Šaulys, Steponas Kairys, Jonas Smilgevičius; iš kairės stovi: Kazimieras Bizauskas, Jonas Vailokaitis, Donatas Malinauskas, Vladas Mironas, Mykolas Biržiška, Alfonsas Petrulis, Saliamonas Banaitis, Petras Klimas, Aleksandras Stulginskis, Jokūbas Šernas, Pranas Dovydaitis. Vilnius, 1918 m. vasario mėn. Fotografas A. Jurašaitis. Lietuvos centrinis valstybės archyvas. A073-P0955.

PRANAS DOVYDAITIS

(1886–1942)

Gimė 1886 m. gruodžio 2 d. Marijampolės apskrities Višakio Rūdos valsčiaus Runkių kaime. Su pertraukomis lankė Višakio Rūdos pradinę mokyklą, mokėsi Veiverių mokytojų seminarijoje, bet 1905 m. iš jos pašalintas už dalyvavimą streike. 1908 m. pavasarį eksternu išlaikė egzaminus Marijampolės gimnazijoje, o rudenį įstojo į Maskvos universiteto Teisių fakultetą, kurį pasirinko tikėdamasis vėliau darbuotis Lietuvos labui ir kurį baigė 1912 m. Tačiau Pr. Dovydaitį labiau traukė filosofijos, istorijos ir gamtos mokslai, todėl 1912 m. įstojo į Istorijos-filosofijos fakultetą, tačiau jame mokėsi tik vienerius metus.

Jis buvo aktyvus visuomenininkas jau studijų metais. Studijuodamas dalyvavo lietuvių gyvenime, skaitė referatus lietuvių studentų draugijoje, rašė mokslinių straipsnių „Vilčiai“, „Draugijai“, „Šaltiniui“. 1911 m. pradėjo leisti „Draugijos“ priedą – „Ateitį“, kuriame išdėstė ateitininkų ideologiją. Labai greitai Pr. Dovydaitis tapo vienu pagrindinių ateitininkų sąjūdžio veikėju, buvo ateitininkų vyriausiasis vadas. 1913 m. buvo pakviestas į Vilnių redaguoti „Vilties“, nes laikraščio leidėjai pradėjo konfliktuoti su A. Smetona, tuometiniu leidinio redaktoriumi. Pasak J. Girniaus, A. Smetonos pakeitimas Pr. Dovydaičiu nebuvo paprastas vieno asmens pakeitimas kitu. Šis redaktorių pasikeitimas virto dviejų visuomenės srovių išsiskyrimu: katalikų (krikščionių

demokratų) ir viltininkų (vėliau gavusių tautininkų vardą). Pirmasis pasaulinis karas sutrukdė baigti naujas studijas Maskvos universitete.

Karo metais, nustojus leisti „Viltį“, persikėlė į Kauną ir 1916 m. tapo „Saulės“ (vėliau Kauno I valstybinės) gimnazijos vadovu (1922 m. direktoriaus pareigas perėmė iš Vilniaus ištremtas M. Biržiška). 1918 m. tapo pirmuoju mėnesinio pedagoginio žurnalo „Lietuvos mokykla“ redaktoriumi. Nors direktoriaudamas nemažai vargo, tačiau nesiribojo vien gimnazijos reikalais, jungėsi ir į visuomeninį gyvenimą. 1917 m. Vilniaus konferencijoje Pr. Dovydaitis buvo išrinktas Lietuvos Tarybos nariu. 1918 m. vasario 16 d. pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą. Lietuvos krikščionių demokratų partijos narys.

Kai iš antrosios Vyriausybės vadovo pareigų atsistatydino M. Sleževičius, 1919 m. kovo 13 d. ėmė vadovauti III ministrų kabinetui, kuris išsilaikė tik tai mėnesį, iki 1919 m. balandžio 12 d. Valstybėje tuo metu buvo susiklosčiusi pavojinga situacija: bolševikai buvo pasiekę Kėdainius, o Lietuvos kariuomenė buvo dar negausi ir menkai ginkluota. Tačiau pavyko pasiekti, kaip pats Pr. Dovydaitis rašė atsiminimuose, kad „viskas pradėjo krypti į normalesnes vėžes“. 1919 m. balandį Lietuvos Tarybai išrinkus A. Smetoną Prezidentu, tą pačią dieną Pr. Dovydaitis atsistatydino ir, pasitraukęs iš politikos, pasišventė pedagoginiam bei moksliniam darbui.

Dar tebedirbdamas „Saulės“ gimnazijoje, įsijungė į akademinį darbą Aukštuosiuose Kursuose, skaitė filosofijos istorijos kursą, o nuo 1922 m. iki pat 1940 m. profesoriavo Lietuvos (vėliau – Vytauto Didžiojo) universitete, buvo universiteto Senato sekretorius, Teologijos ir filosofijos fakulteto sekretorius, Religijų istorijos katedros vedėjas. 1935 m. jam suteiktas filosofijos daktaro laipsnis. Pr. Dovydaitis leido ir redagavo kelis mokslinius žurnalus: gamtos mokslų „Kosmos“, filosofijos „Logos“ ir „Soter“, skirtą religijų istorijai. Šiuose žurnaluose aktyviai skelbė savo originalius mokslinius straipsnius kultūros, religijos, filosofijos temomis ir vertė kitų mokslininkų darbus. Buvo Lietuviškosios enciklopedijos vicedaktorius. 1932 m. užsitraukęs tautininkų valdžios nepasitenkinimą dėl ateitininkų veiklos plėtojimo bei kritiškų paskaitų, tris mėnesius priverstinai „atostogavo“ kalėjimuose, buvo trumpam pašalintas iš Universiteto, vėliau suvaržyta jo mokslinė veikla. 1934 m. – Lietuvos krikščionių darbininkų profesinės sąjungos pirmininkas. 1921 m. įsteigė „Naujosios vaidilutės“ mėnesinį žurnalą, kurį redagavo iki 1940 m.

1941 m. okupacinės sovietų valdžios Pranas Dovydaitis buvo ištremtas į Rusiją prie Uralo. 1942 m. liepą Pr. Dovydaitis kartu su kitais įžymiais Lietuvos veikėjais buvo išsiųstas į Sverdlovsko kalėjimą. Tų pačių metų lapkričio 4 d. jam, vadinamosios trejukės (trojkos) sprendimu, pagal RTFSR baudžiamojo kodekso 58-ąjį straipsnį buvo paskirta mirties bausmė. 2000 m. gegužės 7 d. Romos Koliziejuje buvo iškilmingai paskelbti naujieji kankiniai; tarp jų – ir Pranas Dovydaitis. 2006 m. pastatytas Kenotafas Vilniuje Rasų kapinėse.

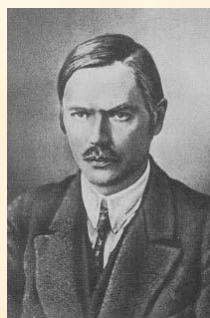
Parengė Aigustė Vykantė Bartkutė (prieiga per internetą:

http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=16286&p_k=1&p_t=168654).

Kuris 1918 metų vasario 16-osios Akto signataras parengė Šiaulių miesto vandentiekio projektą

STEPONAS KAIRYS

(1879–1964)

Gimė 1879 m. sausio 3 d. Ukmergės apskrityje, Kurklių valsčiuje, Užunevėžio kaime. Baigė

Kurklių pradinę mokyklą, 1894 m. – su pagyrimu Palangos progimnaziją, 1898 m. – Šiaulių gimnaziją. Studijavo Peterburgo technologijos institute, iš kurio du kartus šalintas už dalyvavimą studentų judėjime. Baigė 1908 m.

1905 m. gruodžio mėnesį Didžiajame Vilniaus Seime pirmininkavo pirmos dienos posėdžiui. 1908 m. Samaros gubernijoje, Petro Vileišio vadovaujamas, statė tiltus Volgos–Bugulmos geležinkelio, vėliau darbavosi Kursko gubernijoje. 1912 m. grįžo į Lietuvą, atvyko į Vilnių. Dirbo miesto savivaldybės kanalizacijos skyriuje. 1917 m. rugsėjo 18–22 d. dalyvavo Lietuvių konferencijoje Vilniuje. Išrinktas vienu iš 20 Lietuvos Tarybos narių. 1917 m. lapkričio 2–10 d. dalyvavo lietuvių konferencijoje Berne (Šveicarija).

1917 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Taryba paskelbė Lietuvos nepriklausomybės deklaratavimą, kuriuo buvo pasižadama nustatyti Lietuvos priklausomybę Vokietijai. S. Kairys buvo vienas iš tų Lietuvos Tarybos narių, kurie buvo nepatenkinti vokiečiams duotais įsipareigojimais. Todėl 1918 m. sausio 8 d. jis pasiūlė Lietuvos Tarybai anuliuoti 1917 m. gruodžio 11 d. rezoliucijoje įrašytus įsipareigojimus. Taip pat jis pateikė nepriklausomybės skelbimo formulę, kuri tik redakciniu atžvilgiu skyrėsi nuo 1918 m. vasario 16 d. Akto. S. Kairio pasiūlymas buvo priimtas, tačiau ginčas tęsėsi toliau. Pagaliau 1918 m. sausio 26 d. Antanas Smetona ir Jurgis Šaulys pasiūlė patvirtinti rezoliuciją su konvencijomis. Prieš šį pasiūlymą balsavo S. Kairys, Mykolas Biržiška, Jonas Vileišis, Stanislovas Narutavičius ir Aleksandras Stulginskis. Pasiūlymas buvo priimtas 12 balsų prieš 5. Po šio balsavimo S. Kairys buvo vienas iš Lietuvos Tarybos narių, išstojuusių iš jos ir protestavusių prieš Lietuvos Tarybos įsipareigojimus Vokietijai uzurpuojant Steigiamojo Seimo teisę nustatyti Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis. Visi 20 Lietuvos Tarybos narių 1918 m. vasario 16 d. balsavo už grįžusių narių – S. Kairio, J. Vileišio, M. Biržiškos ir S. Narutavičiaus – siūlomą Lietuvos Nepriklausomybės Aktą be Lietuvos įsipareigojimų Vokietijai.

1918 m. gruodžio mėnesį subūrė Utenos apskrities savivaldybę ir buvo jos valdybos pirmininkas. Vėliau dirbo Prekybos ir pramonės ministerijoje. IV Mykolo Sleževičiaus (1919 04 12–1919 10 07) Ministrų kabinete S. Kairys dirbo tiekimo ir maitinimo ministru.

Nuo 1900 m. buvo Lietuvos socialdemokratų partijos narys. 1907 m. dalyvavo Rusijos socialdemokratų darbininkų partijos suvažiavime. Dalyvavo Socialistų internacionalo kongresuose Hamburge (Vokietijoje) 1923 m. ir Vienoje (Austrija) 1930 m. Steigiamojo, I, II bei III Seimo narys.

1923–1938 m. dirbo Kauno miesto savivaldybės Kanalizacijos ir vandentiekio skyriaus vedėju. Vadovavo vandentiekio ir kanalizacijos projektavimo ir tiesimo darbams Kaune. Parengė Šiaulių miesto vandentiekio projektą, buvo kanalizacijos projektų ekspertas Marijampolėje, Vilkaviškyje, Panevėžyje.

Dėstė Lietuvos universitete, buvo Vytauto Didžiojo universiteto ordinarinis profesorius (1939 m.). 1940 m. S. Kairiui suteiktas Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaro vardas. 1941–1943 m. – VDU Technikos fakulteto dekanas.

1917–1919 m. redagavo „Darbo balsą“, o 1919–1933 m. – „Socialdemokratą“ (abu buvo Lietuvos socialdemokratų partijos periodiniai leidiniai). Bendradarbiavo „Echo žycia robotniczego na Litwie“, „Naujoje gadynėje“, „Skarde“, „Vilniaus žiniose“, „Mūsų kelyje“, „Darbo visuomenėje“, „Mintyje“. Yra parašęs politinių feljetonų, technikos, politikos, literatūros darbų.

1943–1945 m. – Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto (VLIK'o) pirmininkas. 1944 m. pasitraukė į Vakarus. Pradžioje gyveno Vokietijoje, vėliau – JAV.

Mirė 1964 m. gruodžio 16 d. Niujorke.

Parengė Aigustė Vykantė Bartkutė (prieiga per internetą:

http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=16286&p_k=1&p_t=168655).

ŽINIASKLAIDA

Šveicarijos pėdsakas Lietuvos asmenybų gyvenime

S. Tumėnas, „Šveicarijos Lietuva“, in: *Šiaulių kraštas*, kultūros meno ir literatūros leidinys „Atolankos“, p. 2; 6, 2018-03-30. Prieiga per internetą: <http://www.skrastas.lt/?data=2018-04-04&rub=1146671142&id=1519724838&pried=2018-03-30>.

NAUDINGA

Kviečiu Jus stebėti, vertinti naujausią Lietuvos, Šiaulių miesto, Europos Sąjungos politinį, ekonominį, kultūrinį, socialinį etc. gyvenimą! *Žinokime, galvokime ir reaguokime!*

Naudingos nuorodos:

<http://www.lrs.lt/>; <https://www.lrp.lt/lt>; <http://lrv.lt/>; <http://edem.siauliai.lt>; <http://www.lvzs.lt>; <http://www.vkontrole.lt/>; <http://www.lygybe.lt/lt>; <http://www3.lrs.lt/pls/inter/vaikai>; <http://www.vlkk.lt/>; <http://www.lmt.lt/lt/pradzia.html>; <http://www3.lrs.lt/pls/inter/nst.show>; http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=9258&p_k=1; <http://plbe.org/>; <http://www.pljs.org/>; http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=3829&p_k=1; <http://www.kt.gov.lt/>; <http://www.vsd.lt/>; http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=48&p_k=1; <http://www.prokuraturos.lt>; <http://www.stt.lt/>; http://ec.europa.eu/index_lt.htm; <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/lt>; <http://pazinkvalstybe.lt/>; http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=884&p_d=205765&p_k=1; http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=884&p_d=205766&p_k=1; <http://www.lietuva.lt/100/>; <http://www.lrkmlrv.lt/lt/nemokamimuziejai>; http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=25380&p_k=1; <http://www.dainusvente.lt/lt/>.

MANO KOMANDA

Dirbti padeda draugiška ir kompetentinga komanda, kurios nariai yra: Nerijus (humanitarinių mokslų daktaras, literatūrologas, lektorius, mokslinių publikacijų autorius), Egidijus (specialiosios pedagogikos ir logopedijos magistras, lektorius, socialinių reikalų specialistas), Rasa (žurnalistikos magistrė, režisierė, renginių organizatorė, knygų autorė), Rita (teisės ir valdymo magistrė, teisininkė, socialinė pedagogė edukologė, lektorė, visuomenininkė), Aida (vadybos ir verslo administravimo magistrė, projektų vadovė, regioninės politikos ir švietimo specialistė).

KONTAKTAI

Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno kabineto adresas Vilniuje:

*Lietuvos Respublikos Seimas
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
III rūmai 301 kabinetas
Tel. (8 5) 239 6615
El. p. Stasys.Tumenas@lrs.lt*

Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno biuro adresas Šiauliuose:

Aušros al. 15, 76299 Šiauliai (I aukštas)

Padėjėjai-sekretoriai Vilniuje ir Šiauliuose:

Nerijus Brazauskas (Šiauliuose): mob. 8 612 02 941, el. p. nerijus.brazauskas@lrs.lt;

Egidijus Elijošius (Šiauliuose): mob. 8 612 03 532, el. p. egidijus.elijosius@lrs.lt;

Rasa Praninskienė (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6485, el. p. rasa.praninskiene@lrs.lt;

Aida Striaukaitė-Gumuliauskienė (Šiauliuose): mob. 8 612 04 056, el. p. aida.striaukaite@lrs.lt;

Rita Virbalienė (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6615, el. p. rita.virbaliene@lrs.lt.

Socialiniai tinklai

Bendraukime: <https://www.facebook.com/Stasys.Tumenas.LRS/>

Naujienlaiškį parengė padėjėjai-sekretoriai: N. Brazauskas, R. Praninskienė, A. Striaukaitė-Gumuliauskienė.